

Yleistä - Italia

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Miten kuolemanvarais määräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?
- 2 Miten kuolemanvarais määräys rekisteröidään?
- 3 Sovelletaanko kuolemanvarais määräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?
- 4 Jos kuolemanvarais määräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?
- 5 Mikä on toimivaltainen viranomainen
 - 5.1 perintöasioissa?
 - 5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?
 - 5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?
 - 5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?
- 6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).
- 7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?
- 8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?
- 9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?
 - 9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?
 - 9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvarais määräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?
 - 9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?
- 10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvarais määräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Kuolemanvarais määräyksiä voi antaa ainoastaan testamentilla. Useamman henkilön yhteiset testamentit ja perintösopimukset eivät ole sallittuja.

Testamenttimääräykset voidaan jakaa seuraavasti:

- perillisen nimeämistä koskeva määräys, jolla testamentintekijä määrää perillisen koko jäämistölleen tai sen osalle, perintöomaisuutta sen tarkemmin erittelemättä;

- testamenttisaanto, jolla testamentintekijä määrää, kenelle hän haluaa antaa yhden tai useamman yksilöidyn omaisuuserän.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Testamenttia ei tarvitse rekisteröidä, oli se laadittu missä muodossa hyvänsä.

Jos kyseessä on julkinen testamentti eli notaarin asiakirjalla vahvistettu testamentti, notaari siirtää testamentin perittävän kuoleman jälkeen testamenttirekisteristä elossa olevien kesken tehtyjen oikeustoimien rekisteriin ja rekisteröi siirrosta tehdyn pöytäkirjan.

Holografinen testamentti eli testamentintekijän yksityisesti laatima asiakirja on esitettävä hänen kuolemansa jälkeen notaarille, jotta tämä voi vahvistaa sen päteväksi rekisteröimällä asiakirjan julkistamista koskevan pöytäkirjan.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosaa)?

Testamentintekijä voi määrätä pätevästi koko omaisuudestaan. Puolisolle, lapsille ja näiden jälkeläisille sekä (jos lapsia ei ole) perittävän vanhemmille kuuluu ns. lakiosaa (*quota di legittima*). Tämä tarkoittaa, että näille perillisille on varattu perinnöstä tietty vähimmäismäärä. Jos lakiosaa ei ole otettu huomioon testamentissa, testamentti on silti pätevä ja tehokas, elleivät lakiosaperilliset vaadi oikeuksiaan. Jos lakiosaa ei vaadita tai jos vaatimukset osoittautuvat perusteettomiksi, testamentti pysyy voimassa sellaisenaan.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos perittävä ei ole tehnyt testamenttia, perimys määräytyy siviililain (Codice civile) säännösten mukaan. On myös mahdollista, että testamentti on laadittu, mutta siinä määrätään vain tietyistä jäämistön osasta. Tällöin jäljelle jäävään osaan sovelletaan lain säännöksiä yhdessä testamenttimääräysten kanssa. Lakimääräisiä perillisiä ovat perittävän puoliso, lapset, vanhemmat, sisarukset ja muut sukulaiset kuudenteen asteeseen saakka. Perintöosuuden suuruus riippuu siitä, kuinka monta tällaista perillistä perittävällä on. Jos perittävältä jää lapsia, perittävän vanhemmat ja sisarukset ja kaukaisemmat sukulaiset suljetaan perimyksen ulkopuolelle.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perinnönsaajan on hyväksyttävä perintö. Testamenttisaannon vastaanottaminen ei sen sijaan edellytä erityistä toimenpidettä, mutta siitä kieltäytyminen kyllä. Perintöä ei voi hyväksyä vain osittain. Hyväksyminen on tehtävä joko erillisellä ilmoituksella tai hiljaisesti (hiljainen hyväksyntä tarkoittaa, että perillinen toteuttaa jonkin toimen, jonka hän voi toteuttaa ainoastaan perillisen ominaisuudessa, esimerkiksi myymällä jäämistöomaisuutta). Perinnön hyväksymistä tai perinnöstä kieltäytymistä koskeva ilmoitus voidaan tehdä notaarin asiakirjalla tai kirjaamalla ilmoitus sen alioikeuden kirjaamossa, jonka tuomiopiirissä perimys on alkanut. Samoja sääntöjä sovelletaan myös lakiosaperilliseen, joka voi hyväksyä pelkästään lakiosan tai kieltäytyä pelkästään siitä. Lakiosaperillinen voi kuitenkin kieltäytyä oikeudestaan lakiosaan siinä tapauksessa, että sitä on loukattu. Jos lakiosaperillinen on tehty perinnöttömäksi tai hänelle on osoitettu lakiosaa pienempi osa perinnöstä, hän voi vaatia itselleen ainoastaan lakiosaa.

6 Esitellä lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkamisen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Laissa ei ole säädetty mitään erityistä menettelyä.

Perimys alkaa perittävän kuollessa. Perilliset tai testamentinsaajat määritetään kyseisen ajankohdan perusteella joko testamentin tai lainsäädännön nojalla. Näiden henkilöiden on toteutettava perinnön hyväksymistä tai siitä kieltäytymistä ilmentävät toimet, ja sen mukaan määräytyvät lopulliset perijät ja heidän perintöosuutensa suuruus.

Jos jäämistöomaisuus on yhteisomistuksessa, kullakin omistajalla on oikeus vaatia yhteisomistuksen purkua. Se voidaan tehdä joko sopimalla tai pyytämällä tuomioistuinta ratkaisemaan asia tavanomaisessa riita-asian käsittelyssä.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Testamentinsaaja saa testamenttisaannon ilman eri toimenpiteitä, ellei hän kieltäydy siitä. Perintö on hyväksyttävä joko nimenomaisesti tai toteuttamalla toimi, joka ilmaisee sen hiljaista hyväksymistä. Perintöön oikeutetut, joilla on hallussaan jäämistöomaisuutta, tulevat perillisiksi ilman eri toimenpiteitä kolmen kuukauden kuluttua perimyksen alkamisesta.

Perinnön nimenomainen hyväksyminen on tehtävä viimeistään kymmenen vuoden kuluttua perimyksen alkamisesta. Perintö

voidaan hyväksyä joko sellaisenaan (*accettazione pura e semplice*) tai siten, että perillinen hyväksyy perinnön saamiensa varojen määrään asti (*con beneficio di inventario*). Näin hän voi rajoittaa vastuutaan perinnönjättäjän veloista.

Alaikäisten ja muiden vajaavaltaiten on esitettävä hyväksyntänsä nimenomaisesti ja ainoastaan saamiensa varojen määrään asti. Perinnön tai testamentisaannon hyväksymisen oikeusvaikutukset ovat voimassa takautuvasti perimyksen alkamisesta.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Perilliset vastaavat kaikista perinnönjättäjän veloista suhteessa perintöosuutensa suuruuteen. Testamentinsaajat sen sijaan eivät ole vastuussa veloista.

Jos perillinen on hyväksynyt perinnön sellaisenaan, hän vastaa perinnönjättäjän kaikista veloista rajoituksetta, myös omalla henkilökohtaisella omaisuudellaan ja myös siinä tapauksessa, että velat ovat perintövaroja suuremmat.

Jos sen sijaan perillinen on hyväksynyt perinnön vain saamiensa varojen määrään asti, hän vastaa veloista vain tähän määrään asti.

Tämän vuoksi tällaisessa tapauksessa on laadittava asiakirja, jossa luetellaan koko jäämistöomaisuus eli sekä varat että velat. Perillisen on saatava tuomioistuimelta lupa jäämistöomaisuuden luovutukseen. Lupa myönnetään vain jos toimet ovat perintöomaisuuden velkojien etujen mukaisia.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Perillisten ja testamentinsaajien on toimitettava veroviranomaisille perukirja (*dichiarazione di successione*), jossa luetellaan koko jäämistöomaisuus, myös kiinteistöt ja niitä koskevat rekisteritiedot. Yksi kappale perukirjasta on toimitettava katasteriin, jotta kiinteistö voidaan kirjata perillisten tai testamentinsaajien eli uusien omistajien nimiin.

Omistusoikeuden merkitsemisessä kiinteistörekisteriin noudatetaan eri menettelyjä sen mukaan, onko kyseessä perillinen vai testamentinsaaja. Testamentinsaajan omistusoikeutta koskeva merkintä tehdään testamentt jäljennöksen perusteella. Perillisen omistusoikeuden merkitsemistä varten tarvitaan perinnön nimenomaista hyväksymistä koskeva asiakirja tai asiakirja, jonka perusteella perintö katsotaan hiljaisesti hyväksytyksi.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jäämistön hoitajan nimeäminen ei ole pakollista.

Testamentintekijä voi nimetä testamentille toimeenpanijan, joka hallinnoi jäämistöä vain siltä osin kuin se on tarpeen hänen tehtävänsä täyttämiseksi.

Laissa säädetään, kenelle jäämistön hallinnointi kuuluu siinä tapauksessa, että perilliset ovat vajaavaltaisia.

Jos kukaan perillisistä ei suostu ottamaan tehtävää vastaan, on mahdollista pyytää tuomioistuinta nimeämään pesänhoitaja (*curatore*), joka hallinnoi jäämistöä siihen asti että ensimmäinen hyväksymisasiakirja vastaanotetaan, jolloin pesänhoitajan tehtävä päättyy automaattisesti.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Jos testamentissa määrätään, että perillisten on toteutettava jokin toimi, on näiden tehtävä panna määräys täytäntöön.

Testamentintekijä voi nimetä testamentille toimeenpanijan, jonka tehtävänä on panna hänen viimeinen tahtonsa täytäntöön.

Jäämistön hallinnoinnista vastaavat ne henkilöt, joiden on pantava testamenttimääräykset täytäntöön, siihen asti että tämä tehtävä on täytetty.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Jäämistön hoitajilla on yleensä vain tavanomaiset hallinnointioikeudet, joiden tarkoituksena on turvata jäämistön arvon säilyttäminen. Jäämistön luovutusta tai muita erityistoimenpiteitä varten tarvitaan tuomioistuimen valtuutus.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Vainajan synnyin- tai asuinkunta antaa todistuksen kuolemantapauksesta (*certificato di morte*), jäljennöksen kuolintodistuksesta (*es tratto dell'atto di morte*) ja todistuksen perhetilanteesta (*certificato di stato di famiglia*), joista käyvät ilmi vainajan henkilötiedot ja perhesuhteet ja hänen kuolemaansa liittyvät tiedot.

Henkilön asemaa perillisenä tai testamentinsaajana ei voi todistaa millään viranomaisen antamalla todistuksella.

Sitä varten on hankittava notaarin vahvistama asiakirja, joka laaditaan notaarille annetun ja kahden todistajan vahvistaman ilmoituksen perusteella. Todistajilla ei saa olla mitään liittymäkohtia perintöön rikosoikeudellisen vastuun uhalla. Viranomaiset voivat hyväksyä notaarin vahvistaman asiakirjan sijasta korvaavan ilmoituksen, jonka asianomainen laatii itse, edelleen rikosoikeudellisen vastuun uhalla.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 15/10/2018